

Autoreferat

1. **Imię i nazwisko:** Krzysztof Pilarz

2. **Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej**

2004 – ukończone jednolite studia magisterskie na kierunku Pedagogika, specjalność Edukacja Chrześcijańska, w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu

2010 – ukończone studia magisterskie na kierunku Teologia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu

2009 – ukończone studia doktoranckie z zakresu pedagogiki; **stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki nadany w 2010 r. w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu ma podstawie pracy: „Wychowanie we wspólnocie z Qumran. Studium analityczno-krytyczne”**

2009 – ukończone Studium Terapii Uzależnień przy Polskiej Federacji Społeczności Terapeutycznych (uzyskany certyfikat specjalisty terapii uzależnień)

2014 – ukończone Podyplomowe Studium Teologii w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, specjalność: teologia biblijna

2015 – ukończony rok doktorancki ad lauream w ramach Podyplomowego Studium Teologii w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, specjalność: teologia biblijna

2016 – ukończone studia podyplomowe Organizacja i Zarządzanie Oświatą w Wyższej Szkole Bankowej w Bydgoszczy

2016 – zdany egzamin na certyfikowanego audytora wewnętrznego systemu zarządzania jakością w edukacji wg ISO 29990:2010, TÜV SÜD Polska sp. z o.o. nr 0445/AKD/2016

Szkolenia i kursy:

2006 – ukończone szkolenie „Ścieżki do zmiany, czyli jak można pracować z młodzieżą nadużywającą i uzależnioną od alkoholu i narkotyków”

2007 – ukończone szkolenie Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach (Brief Self-Focused Therapy)

2007 – ukończone szkolenie „Profilaktyka i rozpoznawanie mechanizmów przemocy w rodzinie oraz prawno-karna ochrona dziecka krzywdzonego”

2013 – „Analiza transakcyjna w teorii i praktyce” (UMK w Toruniu)

2014 – „Aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezdomnych – możliwości adaptacji rozwiązań brytyjskich w Polsce”

2015 – kurs „101” z analizy transakcyjnej (UMK w Toruniu)
2015 – kurs „Dialog motywujący – podstawowe metody pracy”
2015 – ukończony „Course of Knowledge of the Holy Land for Guides” (Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej w Toruniu, Studium Biblicum Franciscanum w Jerozolimie)

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

2011 – nadal – adiunkt, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
2018-2019 – Centrum Badań nad Rodziną UMK w Toruniu (zatrudnienie w projektach: „Polityka Sprawiedliwości 2018” oraz „Kooperacja – efektywna i skuteczna”)

Pozostałe zatrudnienie:

2004-2006 – Instruktor Terapii Uzależnień w Ośrodku Terapii Odwykowej w Toruniu
2006 – wychowawca w OHP w Toruniu
2006 – Instruktor Terapii Uzależnień w Oddziale Krótkoterminowej Terapii Uzależnień w Toruniu
2007 – pedagog w Izbie Wytrzeźwień w Toruniu
2007-2008 – Prywatny Ośrodek Terapii Uzależnień „Jacki” (kierownik)
2009-2020 – specjalista terapii uzależnień w Toruńskim Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar-Markot w Toruniu
2009-2013 – biegły ds. uzależnień przy Sądzie Biskupim Diecezji Toruńskiej
2010-2012 – nauczyciel religii w Zespole Szkół nr 1 w Łysomicach
2010-2012 – specjalista terapii uzależnień w Prywatnym Ośrodku Terapii Uzależnień „Oaza”
2011-2012 i 2019 – nadal – nauczyciel religii w Zespole Szkół Przemysłu Spożywczego i VIII LO w Toruniu (planowane ukończenie stażu na nauczyciela dyplomowanego w maju 2022)
2019-2021 – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu: doradca i trener zatrudniony w ramach projektu: „Kooperacja – efektywna i skuteczna”

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).

Osiągnięcie naukowe: monografia *Inspiracje biblijne w psychoterapii na przykładzie Listu do Efezjan. Perspektywa pastoralno-biblijna*, Pelplin 2021, ss. 324

Wskazana monografia łączy moje dwa istotne zainteresowania naukowe, oscylujące wokół ludzkiej duchowości: teologię biblijną oraz psychoterapię. Te obie, niezwykle pojemne sfery

spotykają się niejednokrotnie w praktycznym, pastoralnym wymiarze pomocy drugiemu człowiekowi. Spotkanie to jest jednak nacechowane istotnym napięciem wynikającym z odmiennego charakteru tak teologii czy biblistyki, jak też psychoterapii (czy psychologii, z którą jest integralnie połączona). Ten odmienny charakter pod względem naukowym objawia się specyficznymi dla wymienionych sfer paradygmatami oraz szeroko rozumianą metodologią, obejmującą inne tradycje badawcze, sposób formułowania pytań i szukania na nie odpowiedzi, czy nawet odrębną nomenklaturą.

Ze względu na zasygnalizowane powyżej wątpliwości niniejsza monografia opatrzona została niezwykle istotnym podtytułem, który wskazuje na podstawowy klucz hermeneutyczny wywodu, prowadzonego z perspektywy teologicznej z uwzględnieniem jej dwóch subsyscyplin: teologii pastoralnej oraz teologii biblijnej. O ile ta druga nie wywołuje już większych kontrowersji metodologicznych, do których dochodziło podczas formułowania się metody historyczno-krytycznej wskutek pytań o związek teologii biblijnej z historią i filologią, o tyle w przypadku teologii pastoralnej poruszane przez nią treści bezpośrednio korelują przede wszystkim z pedagogiką i psychologią. Pastoralny wymiar teologii, koncentrujący się na duchowym dojrzewaniu człowieka, nie może unikać pytań o ideał wychowawczy, procesy i schematy poznawcze, kryzysy czy czynniki motywujące jednostkę ludzką. Jednocześnie teologia nie rości sobie prawa do tego, aby była zrównana chociażby z psychologią, gdyż o ile w kwestii np. teorii osobowości może zaproponować pewne konstrukty teoretyczne, o tyle na gruncie empirycznym nie dysponuje narzędziami umożliwiającymi dokonania precyzyjnych badań na wzór nauk kognitywnych. To niezwykle istotne uwagi, gdyż obecna praca, dość obszernie w pierwszej części odnosząca się do zagadnień psychologicznych oraz psychoterapeutycznych, postrzegać je będzie z perspektywy teologa, co przekłada się na dokonany wybór punktów wspólnych tych obszarów, podyktowany chrześcijańską antropologią. Zdecydowanie nie będzie ona rościć sobie prawa do tego, aby być postrzeganą jako praca pisana w kluczu metodologii psychologicznej, chociaż porusza wątki dotyczące ludzkiej duchowości, które są wspólne dla wielu nauk humanistycznych. Ważne, aby Czytelnik zdawał sobie sprawę z zarysowanej optyki hermeneutycznej.

Jeżeli wnikliwie przyjrzymy się aktualnej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych i zestawimy z obszarem zainteresowań poszczególnych nauk, trudno jest oprzeć się wrażeniu, że interdyscyplinarność i międzydziedzinowość jest wpisana w obecne dyskursy naukowe. Teologia, będąc odrębną dziedziną, obficie korzysta z dorobku nauk humanistycznych, takich jak archeologia, filozofia, języko- i literaturoznawstwo, czy wreszcie z nauk o kulturze i religii;

z dyscyplin wchodzących w obręb dziedziny nauk społecznych obficie czerpie z socjologii, pedagogiki (zwłaszcza w przypadku teologii pastoralnej) oraz psychologii, a o jej ścisłym związku z prawem kanonicznym nikogo przekonywać nie trzeba. Podobne zjawisko zachodzi także w innych dziedzinach, i tak mówiąc o zdrowiu coraz częściej bierzemy pod uwagę powiązane z nim aspekty pedagogiczne, socjologiczne, żywieniowe (wchodząc tym samym na obszar nauk rolniczych) i inne, jeżeli tylko zauważymy ich znaczenie w kształtowaniu i realizacji ludzkich potrzeb w kształtowaniu osobistego i społecznego dobrostanu.

Wobec powyższego można zadać pytanie, czy dwie spokrewnione ze sobą dyscypliny, jakimi są psychologia oraz psychoterapia, także skłaniają się ku heterogeniczności? Bardziej precyzyjnie – czy są one otwarte na to, aby w kontekście badań psychologicznych oraz praktyki psychoterapeutycznej uwzględniać dorobek nauk teologicznych? Odpowiedź na to pytanie z pewnością nie jest prosta i jednoznaczna. Już sam źródłostów tak psychologii, jak i psychoterapii, odnoszący się do cieszącego się w teologii ogromnym zainteresowaniem terminu *psyche* (gr. ψυχή), sugerowałby, że w ramach tych trzech wyodrębnionych obszarów ludzkiego zainteresowania istnieje oczywisty punkt wspólny. Tymczasem odniesienia do *psyche*, zwłaszcza w przypadku psychologii, obecnie postrzeganej jako „naukowe badanie zachowań i procesów umysłowych”¹, poza etymologią i zbieżnością terminologiczną z teologią są w obu tych dyscyplinach odmienne. O ile teologia w dalszym ciągu bazuje na aksjomatach biblijnych w zakresie antropologii, otwierając się przy tym na dorobek innych nauk, tak psychologia postrzegana jest jako nauka przyrodnicza, eksperymentalna i generalnie stroniąca od operowania założeniami i koncepcjami nieweryfikowalnymi przy pomocy właściwych naukom przyrodniczym metod badawczych. Jednocześnie nie sposób zauważyć, że zarówno w swoim teoretycznym, jak i praktycznym wymiarze psychologia sięga często po założenia aprioryczne, które nie są tylko roboczymi hipotezami, ale paradygmatami mającymi żywotne znaczenie dla postrzegania człowieka, jego środowiska, wreszcie podejmowanych przez jednostkę ludzką decyzji, czy generowanych i realizowanych przez nią potrzeb. Nie jest to bynajmniej zarzut wobec tej nauki – można zaryzykować nawet stwierdzenie, że o ile pierwotne zamierzenie psychologii zaczęła przejmować kognitywistyka (czy, szerzej, nauki kognitywne), tak w miarę coraz lepszego poznawania złożoności człowieka i świata w dyskursach naukowych pojawiają się coraz to nowe zmienne, których uwzględnienie prowadzi do konieczności posiłkowania się dorobkiem wykraczającym poza ramy jednej dziedziny czy

¹ S.K. Ciccarelli, J.N. White, *Psychologia*, red. pol. W. Domachowski, przekł. Adam Bukowski i Jacek Środa, Poznań 2019, s. 4.

dyscypliny. Uwzględnienie tej złożoności i poszerzania wskutek badań naukowych pola pytań jest szczególnie istotne wobec praktycznej recepcji tych badań, co dokonuje się (a przynajmniej powinno się dokonywać) w procesie psychoterapeutycznym.

Obecna monografia to próba dokonania refleksji na ten temat wraz z propozycją odczytywania tekstów biblijnych z perspektywy teologii pastoralnej, z silnym podkreśleniem zarówno treści psychologicznych i psychoterapeutycznych, którymi się ona posiłkuje, oraz biblijnych, stanowiących antropologiczny paradygmat działań pastoralnych. Jest to próba specyficzna, gdyż pisząc ją stałem na pograniczu niejako dwóch światów: teologii, zwłaszcza teologii biblijnej, z którą jestem związany od dziecka jako miłośnik Pisma Świętego, oraz psychologicznej i psychoterapeutycznej, pracując przez blisko dwie dekady jako psychoterapeuta, nieustannie szkoląc się w tym względzie oraz mając możliwość konfrontować zdobytą wiedzę w praktyce, czy to w ośrodkach terapii uzależnień, czy też innych miejscach, jak schroniska dla bezdomnych, fundacje i stowarzyszenia zajmujące się pomocą psychologiczną itp. Podczas mojej pracy niejednokrotnie zauważałem ogromne zainteresowanie wśród pacjentów sferą duchowości – rozumianą w szerokim znaczeniu, a więc nie ograniczoną tylko do potocznie rozumianej religijności jako przynależności konfesyjnej. Poczucie sensu życia, adekwatności, pragnienie miłości i akceptacji, często łączone z pragnieniami hubrystycznymi, to kategorie pojawiające się w praktycznie każdej formie pomocy psychoterapeutycznej. Przyjęło się, że terapeuta pracujący z klientem/pacjentem zobowiązany jest do zachowania możliwie jak największej neutralności przy poruszaniu tych obszarów, aby nie wywierać na beneficjenta presji światopoglądowej i zapewnić mu tym samym pełną wolność – i dobrowolność – podejmowanych przez niego decyzji. Co jednak zrobić w sytuacji, kiedy pacjent/klient sam szuka osoby o określonym światopoglądzie i w oparciu o ten właśnie światopogląd chce pracować? Na ile jest to możliwe, aby człowiek rzeczywiście był w stanie w relacji terapeutycznej zachować neutralność wobec treści, które usłyszy, i wobec decyzji swojego pacjenta/klienta, co do których ma wewnętrzne przekonanie, że są dobre lub złe? Czy etyczne jest ciche przyzwolenie na wybory pacjenta, co do których terapeuta ma pełne przekonanie, że będą skutkowały niekorzystną zmianą w jego życiu? Jak ma się wówczas neutralność do fundamentalnej zasady etycznej psychoterapeuty, jaką jest dbanie o dobro klienta/pacjenta? To tylko kilka z pytań, które mogą się pojawić – i pojawiają się – w praktyce zawodowej terapeuty o określonym światopoglądzie religijnym. Nie mam aspiracji, aby odpowiedzieć na wszystkie te pytania, ale zdając sobie sprawę z niejednokrotnie napiętych relacji pomiędzy światem psychologii i religii proponuję dyskusję nad

komplementarnością tych światów, gdyż ostatecznie są one aspektowym ujęciem jednej rzeczywistości, chociaż opisywanej różnymi językami i w różnych miejscach zapełniającymi „białe plamy” poznania założeniami, których nie sposób jednoznacznie zweryfikować metodą „szkiełka i oka”.

Zdając sobie sprawę ze złożoności i zarazem delikatności tematu pracę podzieliłem na dwie podstawowe części. W pracy zastosowano klasyczną metodę analityczną, obecną przede wszystkim w pierwszej części książki, oraz metody hermeneutyki oraz egzegezy tekstu w części drugiej. Ze względu na odniesienia do współczesności i poszukiwanie kontekstu psychologicznego analizowanych passusów biblijnych zagadnienia dotyczące pierwotnych kontekstów kulturowych (Sitz im Leben) podano przy ogólnych informacjach na temat Listu do Efezjan, natomiast szczegółowo przedstawiono zasady interpretacji Pisma Świętego na początku drugiej części pracy, ze szczególnym uwzględnieniem podejścia psychologicznego, aby Czytelnik miał możliwość klarownego zapoznania się z tym podejściem w zestawieniu z innymi metodami, zwłaszcza tzw. podejściem narratywnym.

Pierwsza część książki, zatytułowana „Psychologia, religia i psychoterapia”, została skonstruowana na zasadzie wnioskowania analitycznego, gdzie od ogólnych pytań dotyczących ludzkiego życia, które stawiała sobie psychologia jako dyscyplina naukowa, Czytelnik ma możliwość przechodzenia do bardziej szczegółowych zagadnień, aby uzyskać należytą argumentację na rzecz zasadności korzystania z Pisma Świętego jako inspiracji w pracy psychoterapeutycznej. Nie bez powodu to psychologia, jako dyscyplina postrzegana dziś niekiedy za naukową alternatywę religii, została omówiona pierwsza. Wnikając w istniejące w niej paradygmaty, ale też wskazując na obecne w psychologii nieścisłości względem deklarowanego, pozytywistycznego modelu nauki można płynnie przejść, poprzez zarysowanie psychologii religii, do opisu zjawiska religijności i wskazać na punkty wspólne tak psychologii, jak i religii. Te punkty wspólne naturalnie spotykają się na obszarze psychologii praktycznej, do której zalicza się psychoterapię, stąd też osobne miejsce w pracy zajmuje opis psychoterapii pod kątem obecnych w niej paradygmatów. Złożoność relacji pomiędzy religią a psychologią psychoterapią znalazła też swój wyraz w treści książki, gdyż osobno zostały opisane: psychologia religii, relacja pomiędzy religią a psychologią jako autonomicznymi naukami, koncepcje utożsamiające psychologię z religią, wreszcie wykorzystanie religii w psychoterapii.

W jakiejś mierze zarówno psychologia, jak też religia i psychoterapia są w swoich widocznych formach swoistym znakiem czasu, stąd też w pierwszej części książki opisuję najistotniejsze według mnie czynniki wpływające na współczesną pomoc psychologiczną, od

neutralności światopoglądowej poczynając, poprzez wpływ globalizacji na kształtowanie się obecnych form pomocy psychologicznej, a kończąc na niezwykle istotnym problemie nadreprezentacji w światowych badaniach psychologicznych osób z tzw. populacji WEIRD.

Osobne miejsce w książce zostało poświęcone koncepcji psychologii jako religii według P. Vitzta oraz dyskusji nad zastosowaniem religii w psychoterapii, wskazując na istniejącą już praktykę psychoterapii w ujęciu chrześcijańskim. Nie jest to tylko część sprawozdawcza, ale w jakiejś mierze także krytyczna i uzasadniająca bardziej odważne odnoszenie się w psychoterapii do treści religijnych, przy pełnym zachowaniu niezbędnych zasad etycznych.

Druga część książki jest, po omówieniu niezbędnych zasad dotyczących naukowej interpretacji Pisma Świętego, przykładem lektury fragmentów konkretnego tekstu biblijnego – Listu do Efezjan – pod kątem znajdujących się w nim inspiracji psychoterapeutycznych. Można już w niniejszym wstępie zadać sobie pytanie o naturę oraz zastosowanie tych inspiracji, co znów przybliży nas do przytaczanych już tutaj paradygmatów. Podstawowym celem psychoterapii jest dobrostan (ang. *wellness* lub *well-being*) pacjenta/klienta, co jest związane zarówno z odpowiednią diagnozą jego obecnej kondycji jak też odkryciem jak najbardziej obiektywnego celu jego dalszych działań, który byłby równoznaczny z osiągnięciem owego dobrostanu. Podkreślmy tutaj słowo: obiektywnego, gdyż rozsądne wydaje się być założenie, że subiektywne przekonanie o tym, co może dać szczęście, nie zawsze znajduje potwierdzenie w rzeczywistości, gdy już uda się dane warunki osiągnąć (sukces materialny lub osiągnięcie preferowanego statusu społecznego czy zawodowego mogą być źródłem nie tyle szczęścia, co nowych trudności, podobnie jak zaspokojenie niektórych potrzeb). Wybrany do analizy List do Efezjan zawiera niezwykle interesujące propozycje antropologiczne oraz zdumiewająco aktualne spostrzeżenia dotyczące problemów, z którymi borykali się chrześcijanie około 2 tysiące lat temu. Nie ograniczając się do diagnozy ówczesnych problemów św. Paweł proponuje także środki zaradcze, które mogą służyć za swoisty drogowskaz każdemu człowiekowi, który zajmuje się profesjonalną pomocą psychologiczną – czy jest to psychoterapeuta, doradca psychologiczny, pedagog czy duszpasterz. Jestem przekonany, że odczytywane zgodnie z Magisterium Kościoła teksty biblijne stanowią zdecydowanie lepszą propozycję szukania inspiracji psychoterapeutycznych niż chaotyczne i opierające się na subiektywnych odczuciach i interpretacjach quasi-religijne i pozbawione niekiedy nawet elementarnej znajomości interpretacji Pisma Świętego próby dokonywane chociażby przez C.G. Junga, którymi jeszcze niedawno zachwycał się psychologiczny świat.

Wobec przedstawionych wniosków nie sposób uniknąć pytania dotyczącego ujawniania swoich poglądów, zwłaszcza poglądów religijnych, wobec drugiego człowieka, zwłaszcza w sytuacji terapeutycznej. Najbardziej oczywiste wydają się dwie opcje: pierwsza, kiedy to od początku pacjent terapeuty wie, że trafił do specjalisty o określonym światopoglądzie i systemie wierzeń, oraz druga, kiedy terapeuta zachowuje stonowaną neutralność do czasu, aż nie zostanie wprost zapytany o kierujące nim poglądy czy wartości. Pierwsza postawa jest zdecydowanie bardziej transparentna, podczas gdy druga, zdecydowanie bardziej preferowana w obecnej metodologii pomocy psychologicznej, niesie szereg wątpliwości, przykładowo: co zrobić, kiedy pacjent w trakcie terapii decyduje się na podjęcie działań będących w rażącej sprzeczności z chrześcijańską moralnością? Czy podążać za nim w myśl zasady, że powinniśmy być neutralni, czy też – według równie popularnej zasady – kierować się przede wszystkim dobrem pacjenta? Zakłada się, że obie zasady są komplementarne, podczas gdy w praktyce terapeutycznej często może dochodzić pomiędzy nimi do konfliktu. Komplementarność byłaby możliwa tylko wtedy, kiedy wybory i decyzje obierane przez pacjenta rzeczywiście służyłyby jego dobru, co jest założeniem tyleż naiwnym, co niebezpiecznym. Dbając o zachowanie etyki w działaniach terapeutycznych nie można uniknąć pytania o dobrostan terapeuty, ale z pytaniem tym związany jest swoisty paradoks. Jeżeli decyzje podejmowane przez pacjenta są dobre, gdyż postępuje on w zgodzie z własnymi przekonaniem i sumieniem, to dlaczego ta sama zasada nie może działać w przypadku terapeuty – przecież też jest on człowiekiem, który chce się realizować i postępować w zgodzie ze swoimi przekonaniem? Wydawałoby się nielogiczne, gdyby terapeuta uczył schematu zachowań, który przedkłada własne dobro nad zewnętrzne ograniczenia, a równocześnie sam postępowałby odwrotnie. Zamiast takiej postawy bardziej uczciwe będzie sprecyzowanie swojego punktu widzenia przez terapeuta, co umożliwi pełniejsze i bardziej autentyczne spotkanie osób. Jeżeli w psychoterapii humanistycznej zakłada się wartość ludzkiej autonomii i doświadczenia, to tym bardziej doświadczenie dialogu i możliwość przedyskutowania własnych wyborów i interpretacji doświadczeń życiowych z osobą, która może odczytać je ze swojej perspektywy, niesie ze sobą potencjał rozwoju oparty na wspólnym poszukiwaniu możliwie jak najbardziej obiektywnej prawdy w duchu ludzkiej życzliwości, ale też autentyczności. Koniecznie trzeba tu podkreślić, że przyznanie się do własnych wartości przez terapeuta absolutnie nie zwalnia go z obowiązku działania w sposób profesjonalny i zgodny z prawidłami solidnej, naukowej wiedzy, tak, aby uniknąć dwóch prawdopodobnych błędów w procesie pomocy: fideizmu, czyli kierowania się tylko własnymi przekonaniem religijnymi z jednoczesną negacją nauki, oraz scjentyzmu, który za prawdziwą wiedzę uznaje tylko dorobek nauk przyrodniczych. W profesjonalnej psychoterapii

zarówno sfera wiary, jak i nauki, chociaż opisywane innymi kategoriami, powinny znaleźć swoje miejsce. Wzajemne deprecjonowanie obu tych obszarów jest niestety zauważalne, zwłaszcza obecnie, w dobie błyskawicznego i szerokiego dostępu do informacji, która – zamiast zostać zweryfikowaną – bywa zrozumiana opacznie lub tendencyjnie, niejednokrotnie wskutek pominięcia jej pierwotnego kontekstu. Sytuacji nie ułatwia masowe szerzenie się w internecie fałszywych informacji (tzw. *fake news*), które mają za zadanie celowo zmanipulować odbiorcę i wywołać u niego określoną reakcję. Z tego względu konieczne jest odważne, uczciwe przyjrzenie się niezwykle interesującemu, ale też skomplikowanemu zagadnieniu pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej, które z racji tak podmiotu, jak i przedmiotu swoich działań musi być zarówno interdyscyplinarne, jak też międzydziedzinowe. Wzajemny dialog dyscyplin i dziedzin zajmujących się człowiekiem pełnić może funkcję autokontrolną, zwłaszcza w sytuacji, kiedy w procesie pomocy pojawiają się zagadnienia niebędące głównym obszarem zainteresowania osoby pomagającej. W książce podjęto próbę dokonania refleksji łączącej dwa podejścia – z perspektywy bibliistyki (czy teologii biblijnej) oraz psychoterapii. Takie pogłębione próby ciągle jeszcze spotykają się z dystansem przedstawicieli obu dyscyplin, tym bardziej, że ich metodologia jest odmienna. Właściwie trafniej byłoby powiedzieć: ich metodologie, gdyż w ramach każdej z tych dyscyplin spotkać można niezwykle różniące się od siebie koncepcje poznawcze. Skoro taki pluralizm jest obecny – i przekonywująco uzasadniany – w każdej z tych dyscyplin, to może stanowi to dobry punkt wyjścia do szukania dalszych inspiracji biblijnych w działaniach psychoterapeutycznych, opartych na solidnej i merytorycznej współpracy, aby uniknąć błędów, które pojawiły się w przeszłości za sprawą tych przedstawicieli psychologii, którzy skłaniając się ku tekstom biblijnym tłumaczyli je z pogwałceniem większości zasad hermeneutycznych i egzegetycznych, ale i tych teologów, którzy jednoznacznie odrzucając dorobek psychologii i psychoterapii sami pozbawili się ogromnej dawki wiedzy na temat człowieka i podstaw zachodzących w nim procesów psychicznych?

Na mój dorobek naukowy składa się 35 pozycji (prace po doktoracie od roku 2010 włącznie obejmują 29 pozycji: 15 artykułów, 4 recenzje, 3 książki własne, 3 książki napisane we współautorstwie, 1 abstrakt oraz 3 ekspertyzy

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Uczestniczyłem w następujących **grantach badawczych**:

- „Polityka Sprawiedliwości 2018” – projekt badawczy Ministerstwa Sprawiedliwości (2018), będąc współwykonawcą merytorycznym projektu (umowa WNP/297/2017/2018);
- „Kooperacja – efektywna i skuteczna”, PO WER 2014-2020; od 2018 do 2020 r. przygotowywałem materiały szkoleniowe oraz narzędzia badawcze służące wypracowaniu nowego modelu pomocy społecznej; w ramach projektu prowadziłem Regionalne oraz Powiatowe Grupy Decydentów, Powiatowe Grupy Refleksyjne, szkoliłem także specjalistów wskazanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu. Efektem jest opracowanie zbiorowe: *Modele Kooperacji. Księga Rekomendacyjna*, Rzeszów-Toruń-Katowice 2021.
- W ramach współpracy z Fundacją Pro Futuro Theologiae przeprowadziłem dwie edycje grantów „Bezdomny, uzależniony, kompetentny”, współfinansowanych ze środków Urzędu Miasta Torunia i obejmujących każdorazowo trzy bloki: szkolenia merytoryczne dla osób pomagających, konferencję z osobami doświadczającymi bezdomności i/lub uzależnienia w kategorii wykładowców, uruchomienie Akademickiej Poradni Rodzinnej i Leczenia Uzależnień dla osób potrzebujących. Efektem tych grantów jest monografia: K. Pilarz, S. Tykarski, T. Huzarek, *Tożsamość zagubiona. Oblicza bezdomności XXI wieku*, Pelplin 2019.
- „Wychowanie w judaizmie międzytestamentalnym (II w. p.n.e. – I w. n.e.) na podstawie tekstów qumrańskich” (granty UMK nr 490-NP oraz 332-NP)
- „Motywacja osób bezdomnych przebywających w placówkach stacjonarnych do zmiany swojej sytuacji życiowej” (grant UMK nr 1836-T). Efektem grantu jest monografia: K. Pilarz, S. Tykarski, T. Huzarek, *Tożsamość zagubiona. Oblicza bezdomności XXI wieku*, Pelplin 2019.
- „Pedagogia spotkania. Semicko-helleński synkretyzm antropologiczny w świetle manuskryptów qumrańskich” (grant UMK nr 2172-T).
- Stypendysta programu „Krok w przyszłość. Stypendia dla doktorantów III edycja” (2010)

- aplikowałem także do uzyskania grantów z Narodowego Centrum Nauki w ramach projektów: Iuventus Plus (nr rej. IP2014 036873) oraz Sonata (nr rej. 2014/15/D/HS3/01277) z tematem: „Antropologia qumrańska. Kształtowanie tożsamości w warunkach synkretyzmu kulturowego”

Ekspertyzy dla podmiotów zewnętrznych:

1. Ekspertyza dotycząca analizy mowy ciała na podstawie dostarczonych nagrań audiowizualnych w sprawie dot. czynu z art. 148 par. 1 kk; sygn. akt PR 2 Ds. 15.2020
 2. Ekspertyza materiału dowodowego wraz z wydaniem opinii w sprawie obrazy uczuć religijnych w myśl art. 196 KK; sygn. akt PR 2 Ds. 141.2018; zamawiający: Komenda Miejska Policji w Toruniu (wydarzenie: „Chryja pod Radiem Maryja”)
 3. Ekspertyza na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości: *Przejawy chrystianofobii w wybranych tytułach prasowych wydanych w okresie 17–31.12.2018. Analiza jakościowa z perspektywy pedagogiczno-społecznej*, Warszawa 2019, ss. 73.
- Od 2017 r. jestem członkiem Rady naukowej czasopisma „Familia, revista de ciencias y orientación familiar”, wydawanego przez Universidad Pontificia de Salamanca.
 - Jestem członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (legitymacja SBP 370).

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

- W ramach mojej pracy w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu wypromowałem 15 prac magisterskich oraz 22 prace licencjackie. Mój magistrant, Radosław Komuda, otrzymał w 2013 roku Diamentowy Grant na realizację projektu: „Nauczyciel religii wobec wyzwań wychowawczych czasów współczesnych”.
- W ramach działalności organizacyjnej w UMK pełniłem funkcje: członka Komisji ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Teologicznym (2020 – nadal); członka Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia (2012-2020); członka Wydziałowej Rady ds. Efektów Kształcenia i Programów Studiów (2012-2020); opiekuna Koła Młodych Teologów (od 2017); reprezentanta młodszych pracowników naukowych w Radzie Wydziału Teologicznego UMK (2012-2019).
- Jestem przewodniczącym Komisji ds. Promocji Wydziału (od 2021)

- Jako wydziałowy koordynator ds. przygotowania i realizacji nowego kierunku studiów współtworzyłem kierunek „Organizacja opieki nad osobą starszą” (2014).
- Byłem autorem wniosku o utworzenie specjalności na pierwszym stopniu kierunku Nauki o Rodzinie: „Pozamedyczna pomoc hospicyjno-geriatryczna”, „Specjalność nauczycielska – wychowanie do życia w rodzinie i etyka” oraz „Doradca i asystent rodziny” (2013).
- Utworzyłem we współpracy i na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego nową formę kształcenia pn. „Przeciwdziałanie przemocy domowej w pracy duszpasterskiej. Szkolenie dla osób duchownych” (2020/2021), szkoląc osoby duchowne z Diecezji Toruńskiej
- Począwszy od początku mojej pracy na Wydziale Teologicznym UMK w Toruniu prowadziłem zajęcia z 41 różnych przedmiotów, w tym trzech wykładów monograficznych: „Pneumatologia w manuskryptach znad Morza Martwego”, „Qumran – pomiędzy Starym a Nowym Testamentem”, „Podstawy komunikacji społecznej”. Z wszystkich prowadzonych zajęć uzyskałem oceny wyróżniające podczas ewaluacji (wyniki za ostatnie trzy lata: średnia 4.89/5 przy 549 ankietowanych w roku 2017/2018; średnia 4.97 przy 511 ankietowanych w roku 2018/2019; średnia 4.87/5 przy 511 ankietowanych w roku 2019/2020)
- organizowałem liczne wykłady dla środowisk otwartych, w tym promujące Wydział Teologiczny oraz współpracę międzydziedzinową i interdyscyplinarną, zarówno w formie stacjonarnej, jak też online oraz poprzez media (lista w wykazie osiągnięć naukowych liczy ponad 60 pozycji, z czego niektóre z nich są całymi cyklami wykładowymi albo projektami trwającymi kilka tygodni, a nawet miesiące, jak dwie edycje grantów „Bezdomny, uzależniony, kompetentny”, w trakcie których wraz z zaproszonymi ekspertami prowadziliśmy zajęcia łącznie dla kilku tysięcy uczniów w kilkunastu grupach).
- Szkoliłem duchownych Diecezji Toruńskiej w zakresie zapobiegania uzależnieniu i postępowania w razie jego wystąpienia („Zagrożenie i mechanizm uzależnienia od alkoholu u osób duchownych”, 04.2021)

Wyróżnienia i nagrody za działalność naukową i organizacyjną:

- indywidualne wyróżnienie JM Rektora UMK w Toruniu za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowo-badawczej i dydaktyczno-wychowawczej w 2015 roku

- nagroda zespołowa III stopnia JM rektora UMK w Toruniu za działalność organizacyjną w 2017 roku
- laureat konkursu JM rektora UMK w Toruniu na najlepszy wykład ogólnouniwersytecki w roku 2016/2017 (tytuł wykładu: "On i ona. Komunikacja w związku")
- indywidualne wyróżnienie JM Rektora UMK w Toruniu za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej i organizacyjnej w 2018 roku
- indywidualne wyróżnienie Rektora UMK w Toruniu za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowej i dydaktycznej w 2020 roku

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Jako teolog biblijny oraz specjalista terapii uzależnień i terapeuta rodzinny kładę duży nacisk na to, aby w praktycznych wymiarach pracy zawodowej uwzględniać antropologię i duchowość chrześcijańską, czego wyrazem jest promowanie tych treści w licznych warsztatach oraz szkoleniach, a także bezpośrednio w prowadzonej pracy terapeutycznej, która objęła w ciągu 18 lat mojej pracy kilka tysięcy sesji indywidualnych i rodzinnych. Założyłem i od kilku lat prowadzę Centrum Terapii i Rozwoju Ekoterapia (ekoterapia.com), które świadczy pomoc osobom indywidualnym i rodzinom w oparciu o antropologię chrześcijańską, nawiązując do pierwotnego znaczenia słowa *oikos* – dom.

.....
Krzysztof Pilarz.....
 (podpis wnioskodawcy)